

การอ่าน เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต

Reading for Improving Life Quality

10041139

ห้องสมุด วพบ. สุรินทร์

จรัสรัตน์ เพชรรัตน์
อัมพร ทองใบ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1	
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน	1
ความสำคัญของการอ่าน.....	1
ความหมายของการอ่าน	5
ประโยชน์ของการอ่าน	7
จุดมุ่งหมายในการอ่าน.....	9
ประเภทของการอ่าน.....	11
กิจกรรมทบทวน	15
กิจกรรมเสนอแนะ	15
แนวตอบ	16
บรรณานุกรม	18
บทที่ 2	
หลักพื้นฐานในการอ่าน.....	21
กระบวนการการอ่าน	22
องค์ประกอบของการอ่าน	24
ระดับความเข้าใจในการอ่าน	27
การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ	31
หลักการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ	32
การพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน	34
การสร้างนิสัยรักการอ่าน	37
การวัดผลหรือประเมินประสิทธิภาพการอ่าน	39
กิจกรรมทบทวน	40
กิจกรรมเสนอแนะ	40
แนวตอบ	41
บรรณานุกรม	43

บทที่ 3	ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือ.....	45
	ความหมายของหนังสือ	45
	ความสำคัญของหนังสือ	46
	ประเภทของหนังสือ.....	47
	การเลือกหนังสือสำหรับอ่าน	50
	หลักการพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ	51
	วิธีอ่านหนังสือ	54
	วิธีฝึกอ่านให้เร็วและวิธีอ่านเพื่อพัฒนาอัตราเร็ว.....	57
	คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี.....	59
	การประเมินค่าสิ่งที่ได้อ่าน	61
	เกณฑ์ในการพิจารณาประเมินคุณค่าหนังสือ.....	62
	กิจกรรมทบทวน	64
	กิจกรรมเสนอแนะ	64
	แนวตอบ	65
	บรรณานุกรม	67
บทที่ 4	การบรรณนิทัศน์หนังสือและการแสดงทรรศนะ	69
	ความหมายของการบรรณนิทัศน์หนังสือ	69
	ประโยชน์ของการบรรณนิทัศน์หนังสือ	70
	การเขียนปฏิทัศน์หนังสือ	70
	หลักการบรรณนิทัศน์หนังสือ	71
	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิทัศน์หนังสือ.....	72
	การแสดงทัศนะ (ทรรศนะ) เกี่ยวกับหนังสือ	73
	การสร้างพื้นฐานเพื่อสามารถแสดงทัศนะเกี่ยวกับหนังสือ.....	74
	การใช้ภาษาแสดงทรรศนะ และหลักการเขียนแสดงทรรศนะ	74
	หลักการเขียนแสดงทรรศนะ.....	75
	การอ่านเพื่อปริทัศน์และวิจารณ์วรรณคดี	76
	ตัวอย่างรูปแบบการแนะนำหนังสือ	77
	กิจกรรมทบทวน	86
	กิจกรรมเสนอแนะ	87
	แนวตอบ	88
	บรรณานุกรม	90

บทที่ 5	การอ่านร้อยกรอง	91
	ความหมายของร้อยกรอง	91
	ความหมายของกวีนิพนธ์	92
	ลักษณะบังคับทั่วไปของร้อยกรอง	93
	ประเภทของร้อยกรอง	93
	คุณค่าและประโยชน์ของร้อยกรอง	94
	คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้อ่าน	95
	หลักในการอ่านร้อยกรอง	96
	วิธีการอ่านคำประพันธ์	96
	การสรุปความหรือสรุปแนวคิด	99
	การอ่านออกเสียงร้อยกรอง	101
	แนวการอ่านทำนองร้อยกรองประเภทต่าง ๆ	102
	การพิจารณาคูคําของงานประพันธ์	112
	แนวทางการพิจารณาคูคําทางวรรณศิลป์	112
	การวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรอง	113
	การนำคำประพันธ์ที่มีคุณค่าไปใช้ในการสื่อสาร	116
	กิจกรรมทบทวน	118
	กิจกรรมเสนอแนะ	118
	เนวคอบ	120
	บรรณานุกรม	123
บทที่ 6	การอ่านงานประพันธ์ร้อยแก้ว	125
	ความหมายของคำว่า การประพันธ์ บทประพันธ์ คำประพันธ์	125
	ประเภทของการประพันธ์	127
	คุณค่าและประโยชน์ของงานประพันธ์	128
	งานประพันธ์ประเภทวรรณกรรมและวรรณคดีร้อยแก้ว	129
	หลักในการพิจารณาวรรณกรรม	134
	หลักทั่วไปในการพิจารณาคูคํางานประพันธ์	136
	หลักในการพิจารณาคูคําวรรณกรรม	139
	การวิเคราะห์และประเมินค่าสารที่อ่าน	142
	หลักการวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน	143
	ตัวอย่างการวิเคราะห์และประเมินค่าร้อยแก้ว (เรื่องสั้น)	145
	กิจกรรมทบทวน	149

	กิจกรรมเสนอแนะ	149
	แนวคิด	150
	บรรณานุกรม	153
บทที่ 7	การอ่านจับใจความสำคัญ	155
	บทบาทสำคัญของการอ่านจับใจความ	155
	องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่านจับใจความ	156
	ลักษณะของการอ่านจับใจความสำคัญ	158
	วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	158
	วิธีการจับใจความสำคัญหรือใจความหลักและใจความรอง	167
	กลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	172
	กระบวนการอ่านจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว	179
	การปฏิบัติตนเพื่อการอ่านจับใจความ	185
	การอ่านด้วยความเข้าใจอย่างรวดเร็ว	187
	การอ่านเพื่อนำอัตราเร็ว	188
	กิจกรรมทบทวน	191
	กิจกรรมเสนอแนะ	194
	แนวคิด	195
	บรรณานุกรม	197
บทที่ 8	การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ : การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	199
	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	200
	ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	200
	ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	201
	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	201
	กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	202
	หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	202
	แนวทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	203
	ความหมายของการอ่านวิเคราะห์ และวิจารณ์	204
	ความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ และวิจารณ์	206
	ประโยชน์ของการอ่านวิเคราะห์ และวิจารณ์	206
	ขั้นตอนของการวิเคราะห์ และวิจารณ์	207
	การวิเคราะห์องค์ประกอบของสาร	207
	การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง	209
	ลักษณะของข้อเท็จจริง	209

	ลักษณะของข้อคิดเห็น	210
	การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อเท็จจริง	213
	การวิเคราะห์เหตุผล	222
	ความหมายของคำ “เหตุผล”	223
	ลักษณะของข้อความที่แสดงเหตุผล	223
	วิธีแสดงเหตุผล	224
	วิธีการใช้ภาษาในการแสดงเหตุผล	225
	กิจกรรมทบทวน	227
	กิจกรรมเสนอแนะ	228
	แนวตอบ	229
	บรรณานุกรม	231
บทที่ 9	การวินิจฉัย : การตีความ การขยายความ และการสรุปความ	233
	การวินิจฉัย (การตีความ)	233
	ความหมายของการตีความ	233
	ความสำคัญของการอ่านตีความ	236
	ประเภทของการอ่านตีความ	239
	ความสามารถในการอ่านตีความ	240
	พฤติกรรมการตีความ	241
	ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการตีความ	241
	ข้อควรคำนึงในการอ่านตีความ	243
	ข้อแนะนำเพื่อความสามารถในการตีความ	247
	การวินิจฉัย (การขยายความ)	256
	ความหมายของการขยายความ	257
	ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการขยายความ	257
	ประเภทของการขยายความ	260
	ตัวอย่างการขยายความ	263
	การสรุปความ	263
	ความหมายของการสรุปความ	264
	ข้อแนะนำในการอ่านสรุปความ	264
	ขั้นตอนในการจัดทำสรุปความ	266
	กระบวนการสรุปความ	267
	ตัวอย่างการสรุปความ	269

กิจกรรมทบทวน	275
กิจกรรมเสนอแนะ	275
แนวตอบ	276
บรรณานุกรม	279

บทที่ 10

การอ่านสารคดี	281
ความหมายของสารคดีและบันเทิงคดี	281
ลักษณะของสารคดี	285
วิธีการอ่านสารคดี	286
แนวการอ่านสารคดี	287
วิธีการพิจารณาสารคดี	290
การอ่านสารคดีวิชาการ	293
การอ่านสารคดีเชิงประวัติ/ประวัติบุคคล	296
ลักษณะของสารคดีเชิงประวัติ	298
วิธีการอ่านสารคดีเชิงประวัติ	299
การอ่านสารคดีท่องเที่ยว	301
ความหมายและลักษณะสารคดีท่องเที่ยว	302
แนวการอ่านสารคดีท่องเที่ยว	303
กิจกรรมทบทวน	308
กิจกรรมเสนอแนะ	308
แนวตอบ	309
บรรณานุกรม	312

บทที่ 11

การอ่านบันเทิงคดี	315
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่านบันเทิงคดี	315
ความหมายของบันเทิงคดี	315
ลักษณะเบื้องต้นของบันเทิงคดี	315
องค์ประกอบในบันเทิงคดี	316
รูปแบบของบันเทิงคดี	318
แนวการอ่านบันเทิงคดี	321
การอ่านวรรณคดี	322
ความหมายของการวิจารณ์และการวิพากษ์	322
การวิพากษ์และการวิจารณ์วรรณคดี	324
ลักษณะวรรณคดีไทย	325

แนวการอ่านวรรณคดี.....	327
ข้อควรคำนึงในการอ่านวรรณคดี.....	327
การอ่านนวนิยาย.....	328
ลักษณะโดยทั่วไปของนวนิยาย.....	328
ประเภทของนวนิยาย.....	330
องค์ประกอบของนวนิยาย.....	330
เนื้อหาของนวนิยาย.....	331
แนวการอ่านนวนิยาย.....	331
การอ่านเรื่องสั้น.....	332
ลักษณะโดยทั่วไปของเรื่องสั้น.....	333
ประเภทของเรื่องสั้น.....	333
องค์ประกอบของเรื่องสั้น.....	334
การประเมินค่าเรื่องสั้น.....	335
แนวการอ่านเรื่องสั้น.....	336
การอ่านบทละครพูด.....	337
ความหมายและลักษณะทั่วไปของละครพูด.....	337
ประเภทของละครพูด.....	338
องค์ประกอบของบทละครพูด.....	340
การประเมินค่าบทละครพูด.....	341
แนวการอ่านและวิจารณ์บทละครพูด.....	342
กิจกรรมทบทวน.....	349
กิจกรรมเสนอแนะ.....	350
แนวตอบ.....	350
บรรณานุกรม.....	352
บทที่ 12 การอ่านงานวิชาการ.....	355
การอ่านตำรา.....	356
ความหมายของตำรา.....	357
ประเภทของตำรา.....	359
การเลือกอ่านตำราหรือหนังสือวิชาการ.....	359
วิธีอ่านหนังสือประเภทตำรา.....	362
ข้อควรคำนึงในการอ่านตำรา.....	363
การอ่านบทความทางวิชาการ.....	364

ความหมายของบทความ.....	364
องค์ประกอบของบทความ.....	365
ความหมายของบทความวิชาการ.....	365
ประเภทของบทความวิชาการ.....	366
ลักษณะของบทความวิชาการ.....	367
แนวการอ่านบทความวิชาการ.....	369
การอ่านรายงานวิชาการ.....	371
ความหมายของรายงานวิชาการ.....	371
ประเภทของรายงานวิชาการ.....	372
แนวการอ่านรายงานวิชาการ.....	372
การอ่านรายงานการวิจัย.....	373
ความหมายของรายงานการวิจัย.....	374
ประเภทของรายงานการวิจัย.....	374
แนวการอ่านรายงานการวิจัย.....	376
การอ่านรายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....	377
ความหมายของรายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....	378
รูปแบบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....	378
ลักษณะของรายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....	379
แนวการอ่านรายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ.....	380
กิจกรรมทบทวน.....	381
กิจกรรมเสนอแนะ.....	381
แนวตอบ.....	383
บรรณานุกรม.....	386
บทที่ 13 การอ่านเพื่อพัฒนาตน.....	389
การอ่านเพื่อความรอบรู้.....	389
การอ่านหนังสือพิมพ์.....	390
หลักการอ่านหนังสือพิมพ์.....	391
วิธีการอ่านหนังสือพิมพ์.....	391
การอ่านนิตยสาร.....	392
ความหมายของนิตยสาร.....	392
หลักการอ่านนิตยสาร.....	393
การอ่านวารสาร.....	395

ความหมายของวารสาร	395
หลักการอ่านวารสาร	397
การอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	397
ความหมายของการอ่านเพิ่มพูนประสบการณ์	398
แนวการอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	398
การอ่านเพื่อพัฒนาความคิดและจินตนาการ	399
ความหมายของความคิด การคิด และจินตนาการ	399
แนวการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดและจินตนาการ	401
การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม	403
ความหมายของการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม	403
ความสำคัญของการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม	404
แนวการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม	404
กิจกรรมทบทวน	420
กิจกรรมเสนอแนะ	421
แนวตอบ	422
บรรณานุกรม	424
แบบประเมินผลตนเองก่อน-หลังเรียน	427
เฉลยแบบประเมินผล	469
ประวัติผู้เขียน	473